

Vergaderjaar 2019–2020

31 015

Kindermishandeling

Nr. 193

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 april 2020

De aanpak van online seksueel kindermisbruik is vanaf het begin van deze kabinetsperiode voor mij een topprioriteit. Het is een urgent maatschappelijk probleem dat vanuit de samenleving moet worden aangepakt. Dit betekent concreet dat zowel publieke als private partijen een eigen verantwoordelijkheid hebben en in actie moeten komen. Het uitgangspunt is dat politie en Openbaar Ministerie acute misbruiksituaties stoppen door daders op te sporen en te vervolgen. Het bedrijfsleven zorgt voor een schoon internet, met hulp van overheidspartijen in een publiek-private samenwerking. In dit kader zijn er zijn belangrijke ontwikkelingen te melden waarover ik uw Kamer in deze brief bericht.

Darkweb aangepakt

Bijgevoegd vindt u de jaarrapportage «Resultaten van kinderporno en kindersekstoerisme» over 2019 van politie en Openbaar Ministerie¹. Ik waardeer het harde en zware werk dat door officieren en rechercheurs doorlopend wordt geleverd. Zo zijn in 2019 193 onderzoeken gedaan naar vervaardigers en misbruikers. Hierin zijn ook diverse opsporingsonderzoeken naar Nederlandse kindersekstoeristen meegenomen, waarbij slachtoffers zijn geïdentificeerd en verdachten aangehouden. Verder zijn er 632 onderzoeken gedaan gericht op bezitters dan wel verspreiders. Tenslotte zijn 15 Nederlandse en 16 niet-Nederlandse sleutelfiguren dan wel facilitators in netwerken geïdentificeerd, met name op het darkweb.

Voor het darkweb vraag ik bijzondere aandacht, want het darkweb staat bekend als een vrijplaats voor mensen die kinderporno maken en verspreiden. Dat is het echter niet. De focus van het Openbaar Ministerie, nieuwe technieken en unieke opsporingsvaardigheden van onze gespecialiseerde rechteerteams, maken het mogelijk om sleutelfiguren van darkwebsites op te sporen en te vervolgen, of informatie hierover te delen met buitenlandse opsporingsinstanties. Dit is een traject van de lange

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

adem, het gaat om intensieve, grote en internationale onderzoeken. Eén voor één worden sites aangepakt en opgerold en waar mogelijk voorzien van invallen en arrestaties. De afgelopen jaren hebben politie en Openbaar Ministerie een significante investering gedaan in de aanpak van online seksueel kindermisbruik en deze verdient zich terug: ook de kwaadaardigste criminelen binnen kinderpornonetwerken kunnen zich niet langer vrij voelen op het darkweb.

Meldingen

In 2019 is het aantal meldingen over kinderpornografische content bij politie licht gedaald ten opzichte van 2018. De hoeveelheid content per meldingen is echter wel toegenomen, doordat nu per melding meer materiaal wordt samengevoegd. Dit komt met name door een betere werkwijze van de Amerikaanse partner NCMEC die deze meldingen doet. Omdat het van groot belang is om uit de meldingenstroom de juiste opsporingszaken te destilleren, investeren politie en Openbaar Ministerie in een optimale samenwerking met NCMEC. In december 2019 heb ik NCMEC bezocht en mij is daar bevestigd dat deze samenwerking bijzonder wordt gewaardeerd.

Ook het Meldpunt Kinderporno van het EOKM rapporteert over haar cijfers van 2019². Het EOKM geeft aan dat het aantal meldingen in 2019 opnieuw hoger ligt dan de jaren ervoor. Daarmee blijft het aantal meldingen onverminderd hoog en reden tot grote zorg, zowel bij politie als EOKM. Het blijft daarom noodzakelijk om het internet beter te schonen.

Internet schonen

Zoals aangegeven heeft bij het schonen van internet de private sector een hoofdrol. Het bedrijfsleven, en met name de hosting sector, neemt haar verantwoordelijkheid door zowel preventieve als reactieve maatregelen te nemen om kinderporno van het internet te bannen. In een addendum bij de Notice and Takedown-procedure hebben bedrijven zich gecommitteerd aan een 24-uurs norm voor het verwijderen van content. Daarnaast rolt het EOKM de nieuwe Hash-check-service verder uit, zodat steeds meer hosters hun servers proactief gaan schonen. De politie werkt hierin nauw samen met het EOKM door hashes van strafbare afbeeldingen aan te leveren. Met een extra subsidie³ van mij en inzet van Microsoft, voorziet het EOKM de service nu van «Photo-DNA», wat betekent dat meer content zal worden herkend en wordt verwijderd. Tegelijkertijd worden de prestaties van het bedrijfsleven door een monitor in beeld gebracht.

Bedrijven in beeld

De TU Delft heeft een monitor ontwikkeld waarmee een onafhankelijk beeld wordt verkregen over welke hoster, waar en hoeveel bekende kinderpornografische content op een server heeft staan. Hoewel de monitor de aankomende maanden verder wordt uitgebreid om te kunnen meten hoe lang hosters na het ontvangen van een melding van het EOKM erover doen om content te verwijderen, zijn de eerste resultaten over een periode van 6 weken in 2020 bekend. Mijn voornemen is om in de maand mei 2020 de 15 hosters die op deze lijst voorkomen aan te schrijven. Deze hosters moeten zich bewust zijn van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, want het gaat hier om niets minder dan de online bescherming en veiligstelling van het leven en de ontwikkeling van slachtoffers. Wanneer

² De cijfers publiceert het EOKM op de website: www.eokm.nl

³ Het gaat om een bedrag van € 50.000,-

de TU-Delft haar complete meting in een rapport heeft opgeleverd, ben ik voornemens deze aan uw Kamer te zenden en daarmee de namen en prestaties van bedrijven transparant te maken.

Afsluitend

Wij zetten stappen om het net rond daders en criminelen op het darkweb verder te sluiten. Daarnaast werkt het bedrijfsleven aan het schonen van internet. Voor bedrijven die hier niet aan mee willen doen zet ik in op een bestuursrechtelijke handhaving, waarin een last onder dwangsom en bestuurlijke boetes kunnen worden opgelegd. Deze bestuursrechtelijke «notice and take down»-procedure vraagt om een infrastructuur met een uitvoerend bestuursorgaan. Op dit moment worden bestaande instanties en nieuwe mogelijkheden afgewogen. Hierop kom ik terug in een brief die ik u in juli 2020 zal sturen, waarin ook een stand van zaken van andere acties van mijn integrale aanpak van online seksueel kindermisbruik zal staan.

Ondertussen zitten veel mensen thuis vanwege de kabinetsmaatregelen omtrent het coronavirus en is internet een belangrijke manier om te communiceren met de buitenwereld. Ik hoop dat ouders en kinderen daarbij alert blijven op pogingen van online misbruik. Verder heb ik aan Stop it Now! gevraagd om een bestaande online campagne van eind 2019 opnieuw te lanceren. Banners op legale pornosites verwijzen naar www.stop-kindermisbruik.nl. Hier staat informatie over kinderporno, wat iemand kan doen om het te stoppen en wordt hulpverlening aangeboden aan degene die zich zorgen maakt over kijkgedrag als het gaat om kinderporno. Uit de eerste data blijkt dat het percentage mensen dat na het zien van de banner hier ook op klikt hoog is en de website veelvuldig wordt bezocht.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus